

УДК 368.029.5

ПЕРЕСТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ І СВІТІ: ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

*А.В. Жоголко, студентка 1 курсу факультету економіки та менеджменту
Науковий керівник – Г.М. Македон, асистент кафедри аграрної економіки
ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»*

Наводиться сутність перестраховування на страховому ринку, визначаються головні проблеми, які існують у даній галузі, надаються пропозиції щодо їх усунення та оптимізації процесів перестраховування на страховому ринку України.

Ключові слова: перестраховування, перестраховий ринок, страхування, перестраховик, цедент, перестраховальник, цесія.

Постановка проблеми. У страховій науці важливим інструментом запобігання та мінімізації наслідків великомасштабних ризиків є система перестраховування, що в класичному варіанті визначається як механізм замкнених економічних відносин між страховиками, за яких страховик, приймаючи на страхування ризики, передає на погоджених умовах усю відповідальність чи її частину іншим страховикам з метою створення збалансованого портфеля ризиків, забезпечення фінансової стійкості і безбитковості страхових операцій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження процесів розвитку ринку перестраховування знайшли відображення в працях таких учених, як М.Ю. Коваленко, Л.О.Позднякова, О.Д. Заруба, Н.В. Ткаченко, О.М. Віленчук.

Метою дослідження є визначення головних факторів, що гальмують розвиток ринку перестраховування в Україні та пошуки ефективних шляхів його вдосконалення.

Виклад основного матеріалу. Процес розвитку національного ринку перестраховування безпосередньо залежить від розвитку загальної системи страхових відносин. Перестраховальна діяльність за своєю сутністю більш інтернаціональна, ніж будь-який вид діяльності.

У Нормативно-правовому акті, що регулює відносини з перестраховування в Україні – Законі України "Про страхування", Статтею 12 цього Закону перестраховування визначається як страхування одним страховиком (цедентом, перестраховальником) на визначених договором умовах ризику виконання частини своїх обов'язків перед страхувальником у іншого страховика (перестраховика), резидента або нерезидента, який має статус страховика або перестраховальника, відповідно до законодавства країни, в якій він зареєстрований. [3]

Діяльність ринку перестраховування України регулюється з метою попередження неплатоспроможності страховиків у разі обслуговування великих ризиків, підвищення стану ліквідності страховика, посилення захисту майнових інтересів страхувальників та забезпечення умов для розвитку ринку перестрахових послуг, встановленню загального порядку і умов здійснення перестрахових операцій.

На страховому ринку України працюють такі вітчизняні перестраховики, як АТЗТ «Захист», ЗАТ «Скіфія Ре», ВАТ «Українська перестраховальна компанія», АСК «ЕДЕМ», «Гарант Ре» та інші. [1]

Ключовими проблемами вітчизняного ринку перестраховування є: низька капіталізація українських перестраховиків, мала ємність українського ринку, нестабільність державної політики у сфері перестраховування, складність купівлі валюти для розрахунку з іноземними перестраховальниками-нерезидентами тощо.

СЕКЦІЯ 2
«Інновації в економіці та менеджменті:
аналіз проблем і стратегія розвитку

Навіть якщо місткість українського перестрахового ринку збільшиться, – це не означає, що він вийде на якісно новий рівень розвитку та займе одне з провідних місць у світі. Необхідно враховувати, що кожна місткість характеризується певними критеріями, наприклад, надійністю, якістю, зручністю користування. Саме цього бракує вітчизняному ринку перестраховування.

Сьогодні в Україні існує така проблема, як складність процедури купівлі вітчизняними перестраховиками валюти, що необхідна для виплат перестраховальникам-нерезидентам. Тобто український перестраховик у випадку настання страхової події стикається з проблемою виплати необхідної суми іноземному партнерові. Як наслідок, необхідні кошти виплачуються з власних валютних резервів компанії у вигляді коштів отриманих у вигляді страхових і перестраховальних премій. [2]

У результаті проведеного дослідження ринку перестраховування в Україні, за допомогою аналізу даних провідних 150 страховиків для перестраховування ризиків виявилось: у "Lloyd's" (Великобританія) користувалися захистом 85 українських компаній, у "Москва Ре" (Росія) – 32, "Інгострах" (Росія) – 30, "Munich Re" (Німеччина) – 28, "Russian Re" (Росія) – 25, "SCOR Re" (Франція) – 16, "Транссиб Ре" (Росія) та "Находка Ре" (Росія) – 14, "Авикос" (Росія) – 12, АХА (Франція) – 12, "РЕСО–Гарантія" (Росія), "Polish Re" (Польща) та "Transatlantic Reinsurance Company" (США) – по 11 [4, С.122–123]. Як стверджують аналітики, щорічно українські страхові компанії "відправляють" у перестраховування за кордон близько 2 млрд. грн., але іноземні колеги не відповідають їм взаємністю.

Наведені дані свідчать про значний відтік капіталу за кордон, що є проблемою не лише державних органів, а й усього страхового ринку України. Цікавим є факт перерахування за кордоном вітчизняними компаніями, що займаються страхуванням життя, нагромаджувальної частини внеску-нетто у рамках перестраховування (у той час як за кордоном перестраховування нагромаджувальної частини сурово обмежене, оскільки вона є потужним інвестиційним ресурсом, який має працювати на економіку держави). Отже, як наслідок, українська економіка втрачає чималі кошти, які могли б бути спрямованими на розвиток різних її сфер, у тому числі і ринку перестраховування. [1]

З іншої точки зору, для страхових компаній України отримання зарубіжного перестраховального захисту є важливою необхідністю. При перестраховуванні ризиків за кордоном вітчизняний страховик отримує перестраховальний захист, а також спеціальні ноу-хау, розроблені перестраховиком. Важливим моментом є те, що разом із премією «експортується» і сам ризик, тому обмеження передачі ризиків у перестраховування страховику-нерезиденту створює проблеми у розвитку національного страхового ринку.

Без міжнародного перестраховування український ринок не зможе розвиватися швидкими темпами. Для України питання перестраховування ризиків у нерезидентів є особливо актуальним. Специфіка та особливості, які притаманні перестраховуванню, сприяють перерозподілу ризиків на міжнародному страховому ринку. На нашу думку, державне регулювання даного питання полягає в знаходженні оптимального співвідношення інтеграції національного страхового ринку у світову страхову систему з механізмами, що перешкоджатимуть витоку національних капіталів і за допомогою яких відбудуватиметься прилив коштів з закордону.

До характерних особливостей вітчизняного перестрахового ринку можна віднести:

- невеликі обсяги власних коштів і, відповідно, незначні перестраховальні місткості. (звідси виникає неможливість прийняття на власне утримання значних обсягів відповідальності);

**Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції
«Сучасні тенденції соціально-економічного розвитку агропромислового
виробництва України в контексті інтеграції у світову економіку»**

- універсальний характер вхідного портфеля і слабка спеціалізація за видами страхування;

- існування фронтуючих компаній, (по суті, вони виконують функції агентів, передаючи у перестраховання до 90 % і більше премії, безумовно, такі операції важко назвати перестрахованням);

- приймання ризиків переважно від страхових компаній із Росії та країн СНД. [1]

Вітчизняний перестраховальний ринок має потенціал стати конкурентоспроможним, для цього необхідно вирішити такі завдання:

- нарощування статутного капіталу й інший власний капітал страхових і перестрахових компаній;

- розширення партнерської бази серед страхових і брокерських компаній різної спеціалізації;

- розширення географії роботи, проникнення на ринки країн Східної Європи;

- інтеграція у світовий перестраховий ринок тощо. [3]

Висновки та перспективи подальших досліджень. Отже, розвиток страхового ринку України органічно пов'язаний із процесом перестраховання, який забезпечує створення максимального портфеля ризиків, його збалансованість, додаткові можливості щодо інвестування страхових резервів. Щоб подолати економічну кризу, потрібна зважена інвестиційна політика держави і створення сприятливого інвестиційного клімату. Для зміцнення конкурентних позицій вітчизняних перестраховиків необхідно вирішити низку завдань: розширити ринок перестраховання за рахунок впровадження нового страхового продукту, переглянути існуючий норматив ліміту власного утримання страховика і режим оподаткування страхової та перестраховальної діяльності.

Список літератури:

1. Віленчук О.М. Перестраховання екологічних ризиків: стан та перспективи розвитку в Україні // *Фінанси України*. – 2006. – № 11. – С. 90–97.

2. Позднякова Л.О., Коваленко Ю.М. Перестраховання: тенденції розвитку та шляхи вдосконалення // *Актуальні проблеми економіки*. – 2006. – № 12(66). – С. 53–60.

3. Закон України «Про страхування» від 4 жовтня 2001 року №2745–III.

4. Ткаченко Н.В. Розвиток перестраховання як важіль забезпечення фінансової стійкості страховиків // *Фінанси України*. – 2007. – №3. – С. 119–123.

5. «Insurance Top» Спільно з журналом «Страхова справа» за участю компаній «Інком страх», «Гарант Ре» та «Еталон» на тему: «Перестраховання та його роль у формуванні інвестиційної привабливості України: підсумки 2004 року» // *Страхова справа*. – 2004. – № 4(16). – С.36–41.

**ПЕРЕСТРАХОВАНИЕ В УКРАИНЕ И МИРЕ: ПРОБЛЕМЫ И
ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ**

*А.В. Жоголко, студентка 1 курса факультета экономики и менеджмента
Научный руководитель – Г.Н. Македон, ассистент кафедры аграрной
экономики*

ОП НУБиП Украины «Нежинский агротехнический институт»

Приводится сущность перестрахования на страховом рынке, определяются главные проблемы, которые существуют в данной области, предоставляются предложения по их устранению и оптимизации процессов перестрахования на страховом рынке Украины.

Ключевые слова: перестрахование, перестраховочный рынок, страхование, перестраховщик, цедент, перестраховщик, цессия.

**REINSURANCE IN UKRAINE AND THE WORLD: PROBLEMS AND
PROSPECTS OF DEVELOPMENT**

*Alina V. Zhoholko, 1-st year student of the faculty of economics and management
Supervisor – Halyna M. Makedon, assistant department of agricultural economics
SS of NULES of Ukraine «Nizhyn Agrotechnical Institute»*

We give the essence of reinsurance in the insurance market of Ukraine defined the main problems that exist in this area , provided suggestions for their removal and re- optimization of processes in the insurance market of Ukraine.

Keywords: reinsurance, reinsurance market in Ukraine, insurance and reinsurance, the cedant, reinsurer, assignment.